

Czy banan jest owocem?

Tomasz Śmiech Rafał Kolaska

8 lutego 2019

Cóż to czytasz, mości książę? Słowa, słowa, słowa.

1. Przedstawienie problemu
2. Niezbędne pojęcia
3. Obliczenia

Przedstawienie problemu

Jako, że teoria kategorii w opinii twórców prezentacji jest próbą usystematyzowania języka i uściślenia procesu dyskusji. Starając się (w naszej opinii) posługując jedynie pojęciami pierwotnymi, wykażemy w jaki sposób możemy wnioskować z banana, że jest owocem.

Pojęcia które w naszej opinii wymagają wyjaśnienia w celu zrozumienia naszego wnioskowania:

Pregrup pewna podgrupa generowana, którego elementy będziemy uważać za podstawowe typy gramatyczne. Będziemy oznaczać jako $Preg\{n, s\}$ n jest rodzaje rzeczownika natomiast s zdania deklaratywnego.

Elementy $Preg\{n, s\}$ to konkatenacje liter n i s z odpowiednimi indeksami.

Typy gramatyczne z których korzystaliśmy:

n = noun (rzeczownik)

s = sentence (zdanie)

$n^r s^n$ = *transitiveverb* (czasownikprzechodni)

Przydzielamy każdemu słowu typ gramatyczny w podgrupie $\text{Preg}\{n, s\}$.

Co w zasadzie jest dość proste

banany $\rightarrow n$

są $\rightarrow n^r s n^l$

owoce $\rightarrow n$

Wprowadzmy teraz kolejne pojęcia przestrzeni rzeczywistych $F_n = \mathbb{R}^n$ oraz przestrzeni zdań $F_s = S$. Załóżmy, że \mathbb{R}^3 jest trójwymiarową przestrzenią generowaną przez wektory

słodki, zielony, puszysty

które to z kolei przedstawimy w postaci wektorów kolumnowych

$$w_1 = \textit{sodki} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$w_2 = \textit{zielony} = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$w_3 = \textit{puszysty} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix}$$

Powyższe wektory generują przestrzeń rzeczywistą. Ale co z przestrzenią S ? Dla ułatwienia zdefiniujemy ją jako "prawda albo fałsz" jednowymiarową przestrzeń wektorową generowaną przez wektor $\vec{1}$.

Gdzie wektor 0 oznacza fałsz, a wektor 1 prawdę. Natomiast mnożenie przez skalar dla 1 zdefiniujemy jako stopniowanie prawdy, przez im większa wartość mnożymy 1 tym bardziej ten wektor jest prawdziwy. Czyli możemy trwożyć super prawdy.

Teraz z łatwością możemy zauważyć, że kiedy już definiowaliśmy N i S to czasownik dostajemy za darmo"

$$F(n^r sn^l) = N \otimes S \otimes N \quad (1)$$

jest to dziewięć wymiarowa przestrzeń generowana przez wektory z $w_i \otimes 1 \otimes w_j$

gdzie i oraz j są z przedziału od 1 do 3

W posiadanym już języku zdefiniujmy naszego banana i owoc

$$\text{Banan} = \begin{bmatrix} 31 \\ 11 \\ 0 \end{bmatrix} \quad \text{Owoc} = \begin{bmatrix} 57 \\ 15 \\ 3 \end{bmatrix}$$

z łatwością możemy zauważyć, iż oba te wektory są elementami przestrzeni rzeczników N . Lecz co z czasownikiem przechodnym *jest*? Zgodnie z preliminariami wiemy, że jest to wyrażenie o typie gramatycznym $n^r sn^l$.

Więc jest to wektor będący produktem iloczynu tensorowego $N \otimes S \otimes N$.

Oznacza to, że istnieją wyrażenia postaci

$$c_{ij} \in \mathbb{R} \text{ jest} = c_{11} \text{sodki} \otimes 1 \otimes \text{sodki} + c_{12} \text{sodki} \otimes 1 \otimes \text{zielony} + \dots + c_{33} \text{pusztsty} \otimes 1 \otimes \text{puszysty}$$

Być może ta postać może się wydawać niesympatyczna.
Lecz pamiętamy, że $FVect$ jest kategorią zamkniętą (compact closed), a zatem wykazuje dualność. Co można sprowadzić do stwierdzenia:

Każdy wektor jest macierzą

$$c_{ij} = \begin{cases} 1 & \text{jeżeli } w_i = w_j \\ 0 & \text{w pozostałych przypadkach} \end{cases}$$

w efekcie możemy przedstawić czasownik przechodni w postaci macierzowej

$$\mathbf{jest} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Wiemy już, że słowa banan, jest, owoc są pewnymi typami gramatycznymi. Łącząc te typy otrzymujemy:

$$nn^r sn^l n \xrightarrow{\epsilon_n^r 1_s \epsilon_n^l} n$$

Mamy morfizm naszej podgrupy

$$nn^r sn^l n \xrightarrow{\epsilon_n^r 1_S \epsilon_n^l} n$$

korzystając z F możemy bez większego problemu przejść do przestrzeni wektorowej S

$$N \otimes N \otimes S \otimes N \otimes N \xrightarrow{\epsilon_N 1_S \epsilon_N} S$$

gdzie $\epsilon : N \otimes N = \mathbb{R}$ jest mapą linearną (linear map), oraz $1_S : S \rightarrow S$ oznacza mapę tożsamości na S .

Zastosujmy ostatecznie tą mapę na wektorze odpowiadającemu zdaniu:

$$\epsilon_N \otimes 1_S \otimes \epsilon_N(\textit{banan} \otimes \textit{jest} \otimes \textit{owocem})$$

co sprawdza się do prostego iloczynu macierzowego

$$\epsilon_N \otimes 1_S \otimes \epsilon_N(\textit{banan} \otimes \textit{jest} \otimes \textit{owocem}) = \begin{bmatrix} 31 \\ 11 \\ 0 \end{bmatrix}^T \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 57 \\ 15 \\ 3 \end{bmatrix} = 1932 \text{ a to zgodnie z przyjętymi}$$

przez nas Zasadami oznacza, że wartość tego wyrażenia wynosi: 1932 $\xrightarrow{1}$

czyli jest to bardzo prawda.

Reszta jest milczeniem.

Serdecznie dziękujemy za uwagę!!!